

עטרת תפארת

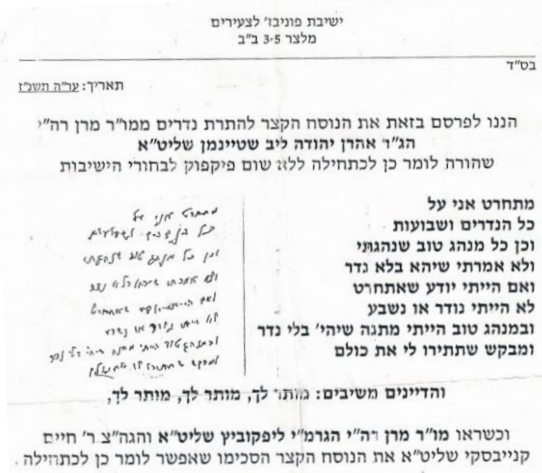
במחיצת רבינו הגדול מרן בעל אילת השחר זצוקללה"ה
טור שביעי מהחברותא הגרמ"י שניידר שליט"א

פרשת
נצבים
וילך
◆◆◆
שנת
תשפ"ג
◆◆◆
גליון 219

ומאימת הדין... נפשי תבחיל...

כיצד "זוכין"...
וכדי לזכות בדין, האריך פעם רבנו, [בשיחה נרחבת "בישיבת פוניבז' - תשס"ב], שאפשר לזכות גם ע"י קבלה מועטת שמתקרב בזה להקב"ה.
וכך אמר: הגמ' אומרת בר"ה (דף ט"ז ב') צדיקים גמורין נכתבין לחיים, רשעים גמורין נכתבין למיתה, בינונים צריכין תשובה, עשה תשובה זוכה, לא עשה תשובה...

והשאלה היא, א"כ משמע שיש רק עצה אחת - תשובה! וכן הרמב"ם מביא (פ"ג מהל' תשובה ה"ג) שאם לא עשה תשובה לא זוכה. אמנם בהמשך (בהלכה ד') מביא לפיכך נהגו בכל ישראל בעשרת ימי תשובה להרבות בצדקה ובמעו"ט ולעסוק במצות וכו', והרי משמע שמועיל רק תשובה? ומה העניין להרבות במצוות עכשיו?

לקיים בנו חכמי ישראל ראשית דבר, בעמדנו בימי "הרחמים והסליחות", חובה עלינו לבקש על "נשמת רוח אפינו", "זקני הדור", הממשיכים את מסורת התורה, מימות משה רבנו, עד לדורינו. וכפי ששמענו, מרן הגאון רבי ברוך מרדכי בן הינדא מלכה שליט"א זקוק "לרחמי שמים מרובים", וחובה עלינו להעתיק ולהרבות בתחנונים, לפני אבינו שבשמים, שיחוס וירחם "עלינו" להחלימו ולרפאותו, ולחזקו בבריאות איתנה, להמשיך בהרצת ומסירת התורה, עד ביאת משיח צדקנו בב"א.

וכפי שראו כולם "בחוש" את כח תפילת הרבים, שבזכות זה עשה הקב"ה נסים גדולים, וזה נותן לנו כח להתחזק ולהרבות בתפילה ותחנונים, שבודאי אינן חוזרות ריקם. וכל א' בביתו, יכול להצטרף לחלוקת ספרי התהלים, דרך קו "ברכת מרדכי", וכפי ששמענו מרבנו מרן רה"י זצוק"ל, שזה נחשב שמסיימים "כולם ביחד" ספר תהלים.

עז ראי' מדין של מעלה
והנה קרבים ובאים "הימים הנוראים"... ולב מי לא ירגיש...

ולהבין קצת במושג "פחד הדין", אספר, מה שזכיתי לראות בעיני, בחדרו הקדוש של רבנו, בט"ו בשבט תשנ"ו. נכנס לרבנו, בחור "אוטיסט", שביקשו הוריו מרבנו לדבר אתו, [והי' רבנו שואל, והוא עונה ע"י כתיבה ביד על לוח א"ב]. ובתוך הדברים סיפר הבחור שהוא שרוי "בפחד" ומבקש לעזור לו. שאל אותו רבנו, ממה אתה מפחד - ממות?
השיב הבחור, המות זה דבר מפחיד מאד, הדין דבר מפחיד מאד, איך טפשים בעולם הזה לא רועדים מפחד.. אני לא מבין איך ממשיכים לחיות עם השקר, ולא מפחדים מהיום של "אמת".

והמשיך ואמר, אני רועד מפחד...
שואל רבנו, הרי כבר עברת את הדין?
השיב הבחור, כן, זה מפחיד אותי עוד יותר...
ואז נאדמו פתאום פני רבנו, ושתק ברצינות נוראה, כמה רגעים, והרגישו ממש כמו "חשמל" באויר, מחזה לא יתואר!
ולאחר כרבע שעה! שאלו רבנו מה יכולים לעזור לך וכו'.
ובאותם ימים שכב רבנו רוב היום במטה, עם דלקת ריאות כמדומני.

ונכנסתי כעבור יומיים, ואומר לי רבנו, מתוך שכיבה, עם פנים רציניות מאד! סאיז דאך מוראדיג וואס ער זאגט, פי' זה מבהיל מה שהוא אומר, ווייל ער איז אדורך געגאנגן דעם דין, האט ער מער מורא, פי' בגלל שהוא כבר עבר את הדין, הוא פוחד יותר.
המשיך רבנו ואמר, מיר מיינען אז מ'קען זאך אעצה געבבן, פי' אנחנו חושבים שאפשר להסתדר, מענעמט אגוטע אדווקאט און מעצאלט אפאר טויזנט דולר, אונד סאיז בסדר.. פי' לוקחים עורך דין טוב, ומשלמים כמה אלפי דולרים, וזה בסדר.
דארטין איז א דין - א דין... מען קען זאך נישט ארויס דרייען... פי' שם דין זה דין, אי אפשר לברוח. ע"כ.
אח"כ סיפר אביו לרבנו, שכל פעם "לפני ראש השנה" הילד "יוצא ממש מהכלים", אך אח"כ זה כבר יותר טוב...

תשובה - התקרבות להקב"ה
לכן נראה כי בודאי יש תשובה שלימה, כמו שנקרא בחז"ל תשובה "שלימה", אבל יש תשובה בדרגה פחות, וזה ע"י עצם הדבר מה שכן אדם מתקרב להקב"ה, זה בבחינה מסוימת קצת תשובה, לא תשובה אמיתית, תשובה על החטא ממש, שצריך לזה חרטה על העבר וקבלה על להבא, שזה בודאי הכי טוב!
אבל יש גם בלי זה, גם כשהוא לא זוכה עד כדי כך, אבל היות ומשהו הוא מתקרב להקב"ה, ועושה משהו כיון שרוצה להשתפר, זה כבר בגדר קצת של תשובה.

"שיחו בנפלאותיו"
נס ההצלה
בעזה"ת נתחיל מדי שבוע - בל"ג, להביא דבר קצר של "השגחה פרטית", כדי לקיים את המצוה, שכתב החרדים "זכרון חסדיו".
ונתחיל במה ששמענו מרבנו, האיך שגלגלה ההשגחה העליונה, כמה פרטים "קטנים" יחסית, שע"ז נתגלגלה הצלתו בשנות הזעם.
וא' מהדברים, סיפר שאביו הצדיק הי"ד רצה שילמד אצל מרן הגרי"ז זצוק"ל, והסכים הרב, [רק שביקש שיבוא בקיץ, כשלומדים בחוץ, היות ובבית הי' הרבה בחורים, וקשה לנשום], אך כשהגיע למעשה להיכנס, וראה את התלמידים המבוגרים [שבאו ממיר], והוא הי' צעיר מאד, התבייש להצטרף עמם, וחזר הביתה.
ונסע לקלעצק ולקוברין.. ובסוף הועלתה ההצעה ליסוע לשווייץ, וניצל מהמלחמה שהתחילה כשנתיים אח"כ, ואם הי' בשיעור הרב, בודאי הי' נשאר בבית, ורח"ל...

ותשובה, ותפילה, וצדקה...

אנחנו אומרים, "ותשובה ותפילה וצדקה מעבירין את רוע הגזירה" ולכא' מה הפשט האם צדקה לבד מועיל, מה עם החטא? וכן האם תפילה לבד מועיל, מה עם החטא? בשלמא תשובה מועלת שבזה היא עוקרת את החטא, אבל תפילה? וצדקה? ולא משמע שרק שלשתם ביחד מועילים. שהרי תשובה לבד בודאי מספיק?

משמע מזה שגם תפילה לחוד, וגם צדקה לחוד, זה משפר קצת, היות וזה ג"כ בחינה שהוא מתקרב בזה להקב"ה.

ובאמת בתפילת שמונה עשרה, אומרים "השיבנו אבינו לתורתך" ולכא' מה פתאום לתורתך? היה צריך להתפלל השיבנו אבינו מהחטא? וכן קשה מה זה וקרבתו מלכנו לעבודתך?

אלא הכוונה בזה השיבנו אבינו לתורתך וכו', כי מה שמתקרבים לתורה, ליראה, לעבודה, אפי' שלא עשה ממש תשובה על החטא, זה ג"כ קירבה.

ומבואר לפי זה מה שהרמב"ם אומר שמרבים במצות בעשרת ימי תשובה, כי אפי' אם לא עושה תשובה גמורה, שזה בודאי הי' עוד יותר טוב, אבל יש דברים שכן אדם לא מגיע עד כדי כך, לכן לפחות ירבה במצות, וכל המצות שמרבה, בזה הוא מראה שרוצה להתקרב.

קבלה קטנה...

וכך "כל שנה" הי' מיעץ עצה של "קבלה קטנה", כדי לזכות בדין. לפעמים "לברך ברכת המזון מתוך סידור" כפי שהי' מקפיד ע"ז בעצמו תמיד.

או לקבל שלא לדבר "ברבע שעה" הראשונה של הסדר, שום דיבור בטל. וכהנה עוד דברים.

וצירפנו רשימה מפנקס רבנו, עם 3 קבלות שקיבל על עצמו.

1 דברי חול בבהכנ"ס.

2 כונה בשמונה עשרה עומד לפניו.

3 כונה בק"ש לקבל עולו ולקבל מצותיו.

"ואמרת" כי לי...

עוד רציתי "להנות תלמידי חכמים" שלמדו השבוע "בדף היומי" בקידושין (דף כ"ב ע"ב) מאמר חז"ל, שיש עליו ביאור נפלא מרבנו. וז": צריך להבין מה שאחז"ל בשעה שפסחתי על המשקוף ועל שתי המזוזות "ואמרת" כי לי בני ישראל עבדים, מתי אמר את זה הקב"ה? האם בשעת מכת בכורות אמר את זה הקב"ה, האם הכריז את זה הקב"ה, או שבא נביא ואמר את זה, וכי שמעו דבר זה בכל בית מישאל, הרי לא נזכר כזה דבר, ובשלמא בסיני שאמרה תורה כי לי בני ישראל עבדים, דרשו חז"ל שבא הכתוב למעט, ולא עבדים לעבדים, אך במכת בכורות בשעה שפסח הקב"ה, היכן אמר דבר זה.

ועל כרחך צריך לומר כך, דהנה יש דברים שהשכל מחייב, וכמובן דוקא שכל של התורה, דשכל שאינו של תורה אינו כלום, אלא שכל שאינו מתנגד לשכל של התורה, אמרו חז"ל בכמה מקומות למה לי קרא סברא היא! וכמו לענין הפה שאסור הוא הפה שהתיר אמרו בכתובות (דף כ"ב ע"א) א"ר אסי מנין להפה שאסור הוא הפה שהתיר מן התורה, שנאמר את בתי נתתי לאיש הזה, לאיש אסרה, הזה התירה, ופרץ למה לי קרא סברא היא, הוא אסרה והוא שרי לה. [וכן אמרו בב"ק מ"ו ע"ב, נדה כ"ה ע"א].

וואים מזה שסברא אמיתית, סברא של התורה, שהתורה מסכימה עם סברא זו, לא צריך פסוק בשביל זה, וזה פשוט, סברא היא! דכך הוא הכלל שסברא אמיתית של בן אדם יש, שאינו מתנגד לשכל התורה, זה נקרא סברא, וזה דין התורה, בלי פסוק.

א"כ אפשר להבין, כי הנה כשאדם רואה דבר ושכל האמיתי שכל התורה הישר אומר את זה, זה כמו שמיעה!

לכן במכת בכורות כשפסח הקב"ה על המשקוף, ועל שתי המזוזות, בזמן שרואים בכל מצרים אין בית אשר אין שם מת, כאן בכור, כאן גדול הבית, ובבהמות כל בכור, כולם מתים! והאיך זה מופת שכלל ישראל ניצול, ופוסח הקב"ה על בתי ישראל על המשקוף ועל שתי המזוזות. רואים כזו השגחה, מסביב כזו מגיפה של אלפים אלפים, מאות אלפים, ואולי מליונים אנשים, מתים. ופתאום כאן לא, כשרואים כזה דבר, על כרחך זה מחייב עבודת עבודת להקב"ה! ועל זה אמרה תורה בשעה שפסחתי "ואמרת" כי לי בני ישראל, זה נחשב אמירה ברורה, כשרואים כזו השגחה גלויה, וא"צ יותר מזה...

התרת נדרים

ולתועלת הרבים, נביא את סדר התרת נדרים, הקצר, שכתב רבנו, ונהג שנים רבות בעצמו לומר נוסח זה. [ומבוסס על מה שכתב הח"י אדם באידיש]

סדר התרת נדרים

מתחרט אני על כל הנדרים ושבועות וכן כל מנהג טוב שנהגתי ולא אמרתי שיהא בלי נדר, ואם הייתי יודע שאתחרט לא הייתי נודר או נשבע, ובמנהג טוב הייתי מתנה שיהי' בלי נדר, ומבקש שתתירו לי את כולם. והדינים משיבים מותר לך, מותר לך, מותר לך.

ויאמר בפני השלשה

הרי אני מוסר מודעה לפניכם ואני מבטל מכאן ולהבא כל הנדרים וכל השבועות וקונמות והסכמות וקבלה בלב או בדיבור, שאקבל עלי, חוץ מנדרי תענית בשעת מנחה, וכן כל מנהג טוב שאתנהג בלי להזכיר בלי נדר, ובאם שאשכח לתנאי מודעה הזאת ואדור מהיום עוד, מעתה אני מתנה עליהם שיהיו כולן בטלין ומבוטלין, ולא יהון חלין כלל.

אם רוצה להתיר לאשתו נדרים, תמנה אותו אשתו לשליח, ותאמר בזה"ל:

אם עשיתי נדר או נהגתי מנהג טוב ולא אמרתי בלי נדר אני מתחרטת, ואני עושה אותך שליח להתיר.

ויאמר בפני הדיינים

הריני שליח של אשתי לבקש התרה על כל הנדרים, או מנהג טוב שעשתה ולא אמרה בלי נדר, והיא מתחרטת עליהם.

ויאמרו הדיינים

מותר לה. מותר לה. מותר לה.

"אוהבים דבריה"

האוהבים דבריה גדולה בחרו

בתפלת מוסף של שב"ק וגם האוהבים דבריה גדולה בחרו, וצריך להבין מה הכונה אוהבים דבריה, הלא ודאי כשלומדים הלכות שבת מקיימים מצות תלמוד תורה כמו שלומד שאר דיני התורה ומה כאן המיוחד.

ואולי יש לומר דכמו הלומד בקדשים כאלו הקריב קרבן כמבואר בגמ' סוף מנחות, ה"ג הלומד הלכות שבת כאלו קיימם בפועל, כמובן שלא עבר חלילה על הלכה, דאז לימוד הלכותיה מלבד עצם קיום מצותיה הוי כמו שמירת שבת.

[מכת"ק י"א מרחשון תשס"ה - מנהגין]

לתרומות להפצת הגליון השבועי וכן לקבלת הגליון ניתן לפנות למס' 055-7600953

או למייל לאורו נלך s31626532@gmail.com

ניתן להשיג את הגליון ברש"י 14

קומה 2 בניילונית ע"י הדלת

לתועלת הרבים ניתן להאזין לדברים על פרשת השבוע מרבינו הגדול מרן בעל אילת השחר זצוקללה"ה.

ע"י יבדלה"ט החברותא שליט"א כמידי עש"ק בקו אילת השחר שמספרו 0799-555-555 שלושה 6.